

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง ความต้องการความรู้เพื่อปรับปรุงกระบวนการผลิต การแปรรูปและการตลาดมะม่วงแก้วของเกษตรกรในจังหวัดกาฬสินธุ์ ครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงแก้วจังหวัด
กาฬสินธุ์

ตอนที่ 2 สภาพการผลิต การแปรรูป และการตลาดมะม่วงแก้ว

ตอนที่ 3 ความต้องการความรู้เพื่อปรับปรุงกระบวนการผลิต การแปรรูปและการตลาด
มะม่วงแก้ว

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการผลิต การแปรรูปและการตลาดมะม่วงแก้ว
ของเกษตรกร

ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต การแปรรูปและ
การตลาดมะม่วงแก้ว

ตอนที่ 6 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงแก้วจังหวัด
กาฬสินธุ์

1.1 สภาพทางสังคมของเกษตรกร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ
ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกรายละเอียด
ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 สภาพทางสังคมของเกษตรกร

n = 146

สภาพทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	\bar{X}	S.D.
เพศ						
ชาย	117	81.1				
หญิง	29	19.1				
อายุ						
			22	77	52.63	11.59
น้อยกว่า 41 ปี	18	12.3				
41-50	52	35.6				
51-60	35	24.0				
มากกว่า 60	41	28.1				
ระดับการศึกษา						
ระดับประถมศึกษา	91	62.3				
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	25	17.1				
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	14	9.6				
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ	2	1.4				
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	4	2.7				
ระดับปริญญาตรี	7	4.8				
ระดับสูงกว่าปริญญาตรี	3	2.1				
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน(คน)						
			2	10	4.53	.44
น้อยกว่า 3 คน	15	0.3				
3-4 คน	66	45.2				
มากกว่า 4 คน	65	44.5				
การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร						
-ไม่เป็น	17	11.6				

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 146

สภาพทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	\bar{X}	S.D.
- เป็น(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	129	88.4				
กลุ่มเกษตรกร	35	27.1				
กลุ่ม ช.ก.ส.	99	76.7				
กลุ่มสหกรณ์การเกษตร	16	12.4				
กลุ่มส่งเสริมการปลูกไม้ผล	33	25.5				
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	9	6.9				
กลุ่มเยาวชน	3	2.3				
อื่นๆ (วิสาหกิจ,กลุ่มปฎิ)	15	11.6				
เหตุผลการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มฯ (ตอบได้						
มากกว่า 1 ข้อ)						
ต้องการความรู้	72	49.3				
ต้องการสนับสนุนปัจจัยการผลิต	74	50.7				
เจ้าหน้าที่ชักชวน	39	26.7				
เพื่อนบ้านชักชวน	25	17.1				
ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	33	22.6				
ต้องการแลกเปลี่ยนประสบการณ์	55	37.7				
อื่นๆ (เงินทุน)	5	3.4				
สภาพการเป็นผู้นำในปัจจุบัน						
กำนัน	4	2.7				
ผู้ใหญ่บ้าน	14	9.6				
สมาชิก อ.บ.ต.	9	6.2				
หัวหน้ากลุ่มทางการเกษตร	45	30.8				
ไม่เป็น	74	50.7				

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 146

สภาพทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	\bar{X}	S.D.
การได้รับบริการจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริม						
การเกษตรในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา						
ไม่ได้รับการบริการ	26	17.8				
ได้รับ (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)	120	82.2				
-ได้รับบริการความรู้หรือคำแนะนำ	57	47.5				
-ได้รับปัจจัยการผลิต (ได้รับมากกว่า 1 ข้อ)	34	28.3				
ต้นพันธุ์มะม่วง	34	100.0				
ปุ๋ยเคมี	15	44.1				
ปุ๋ยอินทรีย์	21	61.7				
สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช	23	67.6				
เครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร	22	64.7				
เครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร	22	64.7				
การได้รับการฝึกอบรมการเกษตร						
ในรอบ 3 ปี ที่ผ่านมา						
ไม่ได้รับการฝึกอบรม	61	41.8				
ได้รับการฝึกอบรม (ได้รับมากกว่า 1 ข้อ)	85	58.2				
มะม่วงแก้วอย่างเดียว	14	16.4				
ไม้ผลหลายชนิด	42	14.1				
ความรู้ด้านการปลูกพืชหลายชนิด	65	76.47				
ความรู้ตามโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่	61	71.76				

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 146

สภาพทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	\bar{X}	S.D.
การเลี้ยงสัตว์	16	18.8				
การประมง	14	16.4				
การเลี้ยงสัตว์ปีก	15	17.6				
ด้านสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร	22	25.8				
การเข้าร่วมกิจกรรมอื่นๆ ทางด้านการ						
เกษตรในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา						
ไม่เคย	81	55.5				
เคย(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	65	44.5				
เข้าร่วมวันสาธิตเกี่ยวกับไม้ผล	21	32.3				
เข้าเยี่ยมชมนิทรรศการเกี่ยวกับไม้ผล	33	50.7				
ศึกษาดูงาน ไม้ผล	42	64.6				
เข้าเยี่ยมชมวันรณรงค์ตัดแต่งกิ่ง	5	7.6				
มะม่วงแก้ว						
เข้าร่วมงานวันมะม่วงแก้ว	3	4.6				

จากตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานสภาพสังคมเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงแก้ว

1.1.1 เพศ จากผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรร้อยละ 80.1 เป็นเพศชาย และร้อยละ 19.1 เป็นเพศหญิง

1.1.2 อายุ จากผลการศึกษาพบว่าเกษตรกร ร้อยละ 35.6 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี รองลงมาร้อยละ 28.1 อายุมากกว่า 60 ปี ร้อยละ 24.0 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี และ ร้อยละ 12.3อายุน้อยกว่า 41 ปี อายุสูงสุด 77 ปี และอายุต่ำสุด 22 ปี เฉลี่ย 52.63 ปี

1.1.3 ระดับการศึกษา จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 62.3 จบระดับประถมศึกษา รองลงไป ร้อยละ 17.1 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 9.6 ระดับมัธยมศึกษาตอน

ปลาย ร้อยละ 4.8 ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 2.7 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงและร้อยละ 1.4 เรียนจบประกาศนียบัตรวิชาชีพ

1.1.4 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน) จากผลการศึกษาพบว่าร้อยละ 45.2 มีสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 3-4 คน รองลงไปร้อยละ 0.3 มีสมาชิกในครัวเรือนน้อยกว่า 3 คน และร้อยละ 44.5 มีสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 4 คน เฉลี่ย 4.53 คน

1.1.5 การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร จากผลการศึกษา พบว่าร้อยละ 76.74 เป็นสมาชิกกลุ่มธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์รองลงไป ร้อยละ 27.13 เป็นกลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 25.5 เป็นสมาชิกส่งเสริมการปลูกไม้ผล ร้อยละ 12.40 เป็นกลุ่มสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และร้อยละ 2.3 กลุ่มเยาวชน

1.1.6 เหตุผลการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร จากผลการศึกษาพบว่าร้อยละ 50.7 ต้องการได้รับการรองลงไปร้อยละ 49.3 ต้องการความรู้ ร้อยละ 37.7 ต้องการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ร้อยละ 26.7 เจ้าหน้าที่ชักชวน ร้อยละ 22.6 ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ร้อยละ 17.1 เพื่อนบ้านชักชวนและร้อยละ 3.4 ต้องการเงินทุน

1.1.7 สภาพการเป็นผู้นำในปัจจุบัน จากผลการศึกษาพบว่าร้อยละ 50.7 ไม่เป็นผู้นำมาก รองลงไป ร้อยละ 30.8 เป็นหัวหน้ากลุ่มทางการเกษตร ร้อยละ 9.6 เป็นหัวหน้ากลุ่มทางการเกษตร และร้อยละ 2.7 เป็นกำนัน

1.1.8 การได้รับบริการจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา จากผลการศึกษาพบว่าร้อยละ 82.2 ได้รับบริการจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร รองลงไปร้อยละ 17.8 ไม่ได้รับบริการ ร้อยละ 47.5 ได้รับบริการความรู้หรือคำแนะนำ และร้อยละ 28.3 ได้รับปัจจัยการผลิต

การได้รับปัจจัยการผลิต จากผลการศึกษาพบว่าร้อยละ 100 ได้รับต้นพันธุ์ มะม่วงร้อยละ 67.6 รองลงไป ได้รับสารป้องกันกำจัดวัชพืช ร้อยละ 64.7 ได้รับบริการเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร และร้อยละ 61.7 ได้รับปัจจัยการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และร้อยละ 44.1 ได้รับปัจจัยปุ๋ยเคมี

1.1.9 การได้รับการฝึกอบรมการเกษตรในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา จากการศึกษา พบว่าร้อยละ 58.2 รองลงไปได้รับการฝึกอบรมและร้อยละ 41.8 ไม่ได้รับการฝึกอบรม

การได้รับการฝึกอบรมเกษตรกรในรอบ 3 ปี ที่ผ่านมา จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 76.47 ได้รับการฝึกอบรมด้านการปลูกพืชหลายชนิด รองลงไปร้อยละ 71.76 ฝึกอบรมความรู้ตามโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ร้อยละ 25.8 ได้รับการฝึกอบรมด้านสหกรณ์กลุ่มเกษตรกร และร้อยละ 16.4 ได้รับการฝึกอบรมเรื่องมะม่วงแก้วอย่างเดียว

1.1.10 การเข้าร่วมกิจกรรมอื่นๆ ทางด้านการเกษตรในรอบ 3 ปี ที่ผ่านมา จากผลการศึกษาพบว่าร้อยละ 55.5 ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมอื่นๆ ทางด้านการเกษตร รองลงไป ร้อยละ 44.5 เกษตรกรเคยเข้าร่วมกิจกรรมอื่นๆทางด้านการเกษตร

เกษตรกรที่เข้าร่วม กิจกรรม จากผลการศึกษาพบว่าร้อยละ 64.6 เข้าร่วมศึกษาดูงานด้านไม้ผล รองลงไป ร้อยละ 50.7 เข้าร่วมกิจกรรมเข้าเยี่ยมชมนิทรรศการเกี่ยวกับไม้ผล ร้อยละ 32.3 เข้าร่วมงานวันสาธิตเกี่ยวกับไม้ผล และร้อยละ 4.6 เกษตรกรเข้าร่วมกิจกรรมวันมะม่วงแก้ว

1.2 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกษตรกร โดยแสดงเป็นสถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกรายละเอียด ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร

n = 146

สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	\bar{X}	S.D.
อาชีพหลัก						
ทำนา	132	90.4				
ทำไร่	1	0.7				
ทำสวน	4	2.7				
รับจ้าง	1	0.7				
ค้าขาย	3	2.1				
รับราชการ	5	3.4				

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

n = 146

สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	\bar{X}	S.D.
อาชีพรอง						
ทำนา	7	4.8				
ทำไร่	34	23.3				
ทำสวน	79	54.1				
รับจ้าง	22	15.1				
ค้าขาย	4	2.7				
กรรมสิทธิ์ในพื้นที่การเกษตร						
เป็นของตนเอง	144	98.6				
เช่าทั้งหมด	2	1.4				
เป็นของตนเองและเช่า	14	9.7				
กรรมสิทธิ์ในพื้นที่การเกษตร (n=144)						
เป็นของตนเอง						
น้อยกว่า 5 ไร่	6	4.1				
5-10 ไร่	48	33.1				
11-20 ไร่	66	45.8				
มากกว่า 20 ไร่	24	16.7				
เช่า (n=2)						
มากกว่า 3 ไร่	2	100				
เป็นของตนเองเช่าบางส่วน (n=14)						
น้อยกว่า 5 ไร่	1	7.1				
5-10 ไร่	6	42.9				

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

n = 146						
สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	\bar{X}	S.D.
11-20 ไร่	3	21.4				
มากกว่า 20 ไร่	4	28.6				
จำนวนมะม่วงทั้งหมด ให้ผลแล้ว						
(n=107)						
น้อยกว่า 50 ต้น	49	45.8				
50-100 ต้น	22	20.6				
มากกว่า 100 ต้น	36	33.6				
ยังไม่ให้ผล (n=39)						
น้อยกว่า 50 ต้น	30	76.9	0	200	12.99	37.10
50-100 ต้น	9	23.1				
อายุต้นมะม่วงแก้ว (โดยเฉลี่ย)						
น้อยกว่า 7 ปี	66	45.2	0	40	8.37	6.74
มากกว่า 7 ปี	80	54.8				
รายจ่ายในการลงทุนการผลิต						
มะม่วงแก้ว (บาท/ปี)						
น้อยกว่า 5,000	91	63.3	0	74,000	6,641.15	10,814.47
5,000-10,000	32	29.9				
มากกว่า 10,000	23	15.8				
รายได้จากการผลิตมะม่วงแก้ว						
(บาท/ปี)						
น้อยกว่า 1,500 บาท	56	38.4	0	270,000	17,794.93	30,895.96
1,500- 10,000 บาท	32	21.9				
มากกว่า 10,000 บาท	58	39.7				

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

n = 146

สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	\bar{X}	S.D.
กำหนดราคาซื้อขายมะม่วง						
ผู้ผลิต	21	14.4				
กลุ่มผู้ผลิต	1	0.7				
ผู้ซื้อ	124	84.9				
แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการปลูกมะม่วง						
ของตนเอง	80	54.8				
กู้ยืม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	66	45.2				
ธ.ก.ส.	59	89.3				
ญาติพี่น้อง	14	12.2				
นายทุนในหมู่บ้าน	3	4.5				
กองทุนหมู่บ้าน	19	28.8				
สหกรณ์การเกษตร	7	10.6				
เครื่องจักรกลการเกษตรที่ครอบครอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
รถไถเดินตาม	112	76.7				
เครื่องสูบน้ำ	90	61.6				
เครื่องรถจักรยานยนต์	103	70.5				
รถบรรทุก (รถบีโก๊ฟ)	29	19.9				
รถอีแต๋น	8	5.5				
เครื่องพ่นยา	58	39.7				

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

n = 146						
สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	\bar{X}	S.D.
พื้นที่ปลูกมะม่วงแก้วทั้งหมด			1	50	3.87	4.93
น้อยกว่า 5 ไร่	100	68.5				
5-10 ไร่	41	28.1				
11-20 ไร่	5	3.4				

จากตารางที่ 4.2 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกษตรกรปรากฏผล ดังนี้

1.2.1 อาชีพหลัก ผลการศึกษา พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 90.4 มีอาชีพหลักคือการทำนา รองลงไป ร้อยละ 3.4 มีอาชีพรับราชการ ร้อยละ 2.7 อาชีพทำสวน ร้อยละ 2.1 มีอาชีพค้าขาย และร้อยละ 0.7 มีอาชีพรับจ้าง

1.2.2 อาชีพรอง ผลการศึกษา พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 54.1 มีอาชีพทำสวน รองลงไปร้อยละ 23.3 มีอาชีพทำไร่ ร้อยละ 15.1 มีอาชีพรับจ้าง และร้อยละ 2.7 มีอาชีพค้าขาย

1.2.3 กรรมสิทธิ์ในพื้นที่การเกษตร ผลการศึกษา จากเกษตรกร 144 ราย พบว่าร้อยละ 98.6 เกษตรกร มีพื้นที่ เป็นของตนเอง รองลงไป ร้อยละ 9.7 มีพื้นที่เป็นของตนเองและเช่าบางส่วนและร้อยละ 1.4 เช่าทั้งหมด

1.2.4 กรรมสิทธิ์ในพื้นที่การเกษตร ผลการศึกษา จากเกษตรกร 144 ราย พบว่าร้อยละ 45.8 มีพื้นที่เป็นของตนเองระหว่าง 11-20 ไร่ รองลงไป ร้อยละ 33.1 มีพื้นที่ระหว่าง 5-10 ไร่ ร้อยละ 16.7 มีพื้นที่มากกว่า 20 ไร่ และร้อยละ 4.1 มีพื้นที่น้อยกว่า 5 ไร่

1.2.5 เช่า ผลการศึกษา จากเกษตรกร 2 ราย พบว่า ร้อยละ 100 เกษตรกรเช่าที่ปลูกมะม่วงแก้ว มากกว่า 3 ไร่ ขึ้นไป

1.2.6 เป็นของตนเองเช่าบางส่วน ผลการศึกษาจากเกษตรกร 14 ราย พบว่าร้อยละ 42.9 มีพื้นที่เป็นของตนเองและเช่าบางส่วน ระหว่าง 5-10 ไร่ รองลงไป ร้อยละ 28.6 มีพื้นที่เป็นของตนเองและเช่าบางส่วนมากกว่า 20 ไร่ ร้อยละ 21.4 มีพื้นที่เป็นของตนเองและเช่าบางส่วนระหว่าง 11-20 ไร่ และร้อยละ 7.1 ไร่ มีพื้นที่เป็นของตนเอง และเช่าบางส่วนน้อยกว่า 5 ไร่

1.2.7 จำนวนมะม่วงทั้งหมด ผลจากการศึกษาจากเกษตรกร 107 ราย พบว่า ร้อยละ 45.8 จำนวนต้นมะม่วงทั้งหมดที่ให้ผลน้อยกว่า 50 ต้น รองลงไป ร้อยละ 33.6 ต้น จำนวนมะม่วงทั้งหมดที่ให้ผลมากกว่า 100 ต้น และร้อยละ 20.6 จำนวนมะม่วงทั้งหมดที่ให้ผลระหว่าง 50-100 ต้น เฉลี่ย 81.36 ต้น

1.2.8 จำนวนมะม่วงยังไม่ให้ผล ผลการศึกษาจากเกษตรกร 39 ราย พบว่า ร้อยละ 76.9 จำนวนมะม่วงยังไม่ให้ผล น้อยกว่า 50 ต้น รองลงไปร้อยละ 23.1 และจำนวนมะม่วงยังไม่ให้ผล ระหว่าง 50-100 ต้น เฉลี่ย 12.99 ต้น

1.2.9 อายุต้นมะม่วงแก้ว (โดยเฉลี่ย) ปี ผลการศึกษา พบว่า ร้อยละ 54.8 อายุต้นมะม่วงแก้ว มากกว่า 7 ปี รองลงไปร้อยละ 45.2 และอายุต้นมะม่วงแก้ว น้อยกว่า 7 ปี เฉลี่ย 8.37 ปี

1.2.10 รายจ่ายในการลงทุนการผลิตมะม่วงแก้ว (บาท) ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรร้อยละ 63.3 รองลงไปรายจ่ายของเกษตรกรในการลงทุนผลิตมะม่วงแก้ว น้อยกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 29.9 รายจ่ายระหว่าง 5,000-10,000 บาท และร้อยละ 15.8 รายจ่ายของเกษตรกรในการลงทุนผลิตมะม่วงแก้วมากกว่า 10,000 บาท เฉลี่ย 6,641.15 บาท

1.2.11 รายได้จากการผลิตมะม่วงแก้ว (บาท/ปี) พบว่าเกษตรกร มีรายได้จากการผลิตมะม่วงแก้วร้อยละ 39.7 รายได้มากกว่า 10,000 บาท รองลงไป ร้อยละ 38.4 รายได้น้อยกว่า 1,500 บาท และร้อยละ 21.9 รายได้ระหว่าง 1,500-2,000 บาท เฉลี่ย 17,794.93 บาท/ปี

1.2.12 การกำหนดราคาซื้อขายมะม่วง ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกร ร้อยละ 84.9 ผู้ซื้อเป็นผู้กำหนดราคาซื้อขายมะม่วง รองลงไป ร้อยละ 14.4 ผู้ผลิตเป็นผู้กำหนดราคาซื้อขายมะม่วงและร้อยละ 0.7 กลุ่มผู้ผลิตกำหนดราคาซื้อขาย

1.2.13 แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการปลูกมะม่วง ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 54.8 แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการปลูกมะม่วงเป็นของตนเอง รองลงไป ร้อยละ 45.2 แหล่งเงินทุนปลูกมะม่วงเกษตรกรได้จากการกู้ยืม

กู้ยืม ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 89.3 มีการกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์รองลงไป ร้อยละ 28.8 กู้ยืมจากกองทุนหมู่บ้าน รองลงมา ร้อยละ 12.2 เกษตรกรกู้ยืมจากญาติพี่น้อง และร้อยละ 4.5 กู้ยืมจากหมู่บ้าน

1.2.14 เครื่องจักรกลการเกษตรที่ครอบครอง พบว่า เกษตรกรมีเครื่องจักรกล ร้อยละ 76.7 รถไถเดินตามรองลงไป ร้อยละ 70.5 มีรถจักรยานยนต์ ร้อยละ 61.6 เครื่องสูบน้ำ ร้อยละ 39.7 เครื่องสูบน้ำ รองลงมา ร้อยละ 19.9 รถบรรทุกปีกอัมพ์ และร้อยละ 5.5 รถอีแต๋น

1.2.15 พื้นที่ปลูกมะม่วงแก้วทั้งหมด ผลการศึกษา พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 68.5 มีพื้นที่ปลูกมะม่วงแก้วทั้งหมดน้อยกว่า 5 ไร่ รองลงไป ร้อยละ 28.1 มีพื้นที่ปลูกมะม่วงแก้ว ระหว่าง 5-10 ไร่ ร้อยละ 2.7 และมีที่ปลูกมะม่วงแก้วระหว่าง 11-20 ไร่ ร้อยละ 3.4 เฉลี่ย 4.93 ไร่

ตารางที่ 4.3 แหล่งและระดับการได้รับความรู้

n = 146

ประเด็น	ระดับการได้รับความรู้								\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
	มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่มีปัญหา					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
แหล่งและระดับการได้รับความรู้												
1.เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	64	43.8	77	52.7	5	3.4			2.40	0.68	มาก	1
2.ศึกษด้วยตนเอง	52	35.6	83	56.8	11	7.5			2.28	0.60	ปานกลาง	2
3. โทรทัศน์	47	32.2	93	63.7	6	4.1			2.28	0.53	ปานกลาง	2
4.เกษตรกรผู้นำ	43	29.5	91	62.3	12	8.2			2.21	0.58	ปานกลาง	4
5.เพื่อนบ้าน	45	30.8	77	52.7	24	6.4			2.14	0.67	ปานกลาง	5
6.เจ้าหน้าที่วิชาการเกษตร	40	27.4	78	53.4	28	9.2			2.08	0.68	ปานกลาง	6
7. วิทยุกระจายเสียง	32	21.9	85	58.2	29	19.9			2.02	0.65	ปานกลาง	7
8 หอกระจายข่าว	30	20.5	84	57.5	32	21.9			1.99	0.65	ปานกลาง	8
9. หนังสือพิมพ์	11	7.5	80	54.8	55	37.7			1.70	0.60	ปานกลาง	9
10.นิตยสาร วารสาร	13	8.9	75	51.4	58	39.7			1.69	0.30	ปานกลาง	10

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n = 146

ประเด็น	ระดับการได้รับความรู้								\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
	มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่มีปัญหา					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
11.เจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่น	19	13.0	59	40.4	68	46.6			1.66	0.70	น้อย	11
12.สถาบันการศึกษา	16	11.0	63	43.2	67	45.9			1.65	0.67	น้อย	12
13. การรณรงค์	20	13.7	53	36.3	73	50.0			1.64	0.71	น้อย	13
14. แผ่นพับ	12	8.2	59	40.4	75	51.4			1.57	0.64	น้อย	14
15. โปสเตอร์	10	6.8	55	37.7	81	55.5			1.51	0.62	น้อย	15
รวมเฉลี่ย										1.92		

\bar{X} = Weighted mean score (ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย) เกณฑ์ประเมินค่า
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.34-3.00 หมายถึงแหล่งและระดับความรู้ที่ได้รับมาก
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.67-2.33 หมายถึงแหล่งและระดับความรู้ที่ได้รับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.66 หมายถึงแหล่งและระดับความรู้ที่ได้รับน้อย

จากตารางที่ 4.3 แหล่ง และระดับการได้รับความรู้ ในแต่ละด้านแตกต่างกันผลปรากฏ ดังนี้

แหล่งและระดับการได้รับความรู้ในแต่ละด้านจากคำถาม 15 ประเด็น ผลปรากฏว่า เกษตรกรได้รับความรู้ในแต่ละด้านในระดับปานกลาง แต่เมื่อแยกเป็นรายประเด็น เกษตรกรได้รับความรู้มาก รวม 1 ประเด็น จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร โดยได้รับความรู้ในระดับปานกลาง ตอบรวม 9 ประเด็น ด้านการศึกษาด้วยตนเอง โทรทัศน์ เกษตรกรผู้นำ เพื่อนบ้าน เจ้าหน้าที่ นักวิชาการ วิทยุกระจายข่าว หนังสือพิมพ์ นิตยสารและวารสาร และเกษตรกรได้รับความรู้ในระดับที่น้อย เกษตรกรตอบ 5 ประเด็น ด้านเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นๆ สถาบันการศึกษา การรณรงค์ แผ่นพับ และโปสเตอร์

แหล่งและระดับการได้รับความรู้ โดยภาพรวม พบว่า เกษตรกร ได้รับความรู้จากแหล่งต่างๆในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.92$) แต่เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า

1. แหล่งและระดับการได้รับความรู้ อยู่ในระดับมาก จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ($\bar{X} = 2.40$)

2. แหล่งและระดับการได้รับความรู้ ที่ได้รับในระดับปานกลาง เรียงลำดับดังนี้ ด้านการศึกษาด้วยตนเองและด้านโทรทัศน์ ด้านเกษตรกรผู้นำ ด้านเพื่อนบ้าน ด้านเจ้าหน้าที่ นักวิชาการเกษตร ด้านวิทยุกระจายเสียง ด้านหอกระจายข่าว ด้านหนังสือพิมพ์ ด้านนิตยสารและวารสาร ($\bar{X} = 2.28, 2.28, 2.21, 2.14, 2.08, 2.02, 1.99, 1.70, 1.69$)

3. แหล่งและระดับการได้รับความรู้ ที่เกษตรกรได้รับความรู้ในระดับที่น้อยเรียงลำดับดังนี้ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นๆ สถาบันการศึกษา การรณรงค์ แผ่นพับ และโปสเตอร์ ($\bar{X} = 1.66, 1.65, 1.64, 1.57, 1.51$)

ตอนที่ 2 สภาพการผลิต การแปรรูป และการตลาดมะม่วงแก้ว

สภาพการผลิต การแปรรูป และการตลาดมะม่วงแก้ว ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ สถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 สภาพการผลิต การแปรรูปและการตลาดมะม่วง

n=146

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	\bar{x}	S.D.
ลักษณะการปลูกมะม่วงแก้ว						
เป็นสวน	95	65.0				
ปลูกแบบหัวไร่ปลายนา	29	19.9				
ปลูกแบบสวนหลังบ้าน	22	15.1				
สภาพพื้นที่สวน						
ที่ราบเรียบ	87	59.6				
ที่ลุ่ม	1	0.7				
ที่ดอน	58	39.7				
ลักษณะดินที่ปลูก						
ดินร่วน	25	17.1				
ดินทราย	11	7.5				
ดินเหนียว	9	6.2				
ดินลูกรัง	6	4.1				
ดินร่วนปนทราย	95	65.1				
สภาพน้ำ						
นอกเขตชลประทานไม่มีแหล่งน้ำ	77	52.7				
นอกเขตชลประทานมีแหล่งน้ำ	34	23.3				
เขตชลประทาน	35	24.0				
พันธุ์มะม่วงแก้วที่ท่านปลูก						
แก้วขาว	18	12.3				
แก้วเขียว	111	76.0				
แก้วจุก	2	1.4				

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

		n=146	
ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ	ต่ำสุด สูงสุด \bar{x} S.D.
แก้วดำ	6	4.1	
ศรีษะเกษ	9	6.2	
วิธีการปลูก			
ปลูกด้วยกิ่งทาบ	66	45.2	
ปลูกด้วยต้นพะวงเมล็ดไม่เสียบยอด	38	26.0	
ปลูกด้วยต้นต่อพะวงเมล็ด	22	15.1	
แล้วเปลี่ยนยอดพันธุ์ดี			
ปลูกด้วยกิ่งตอน	20	13.7	
การเตรียมดินปลูกมะม่วง			
ไถเตรียมหลุม ขนาด 1.00 x1.00 x1.00 เมตร	13	8.9	
รองก้นหลุมด้วยปุ๋ยคอก			
ไถเตรียมหลุม ขนาด 0.50 x0.50 x0.50 เมตร	76	52.1	
รองก้นหลุมด้วยปุ๋ยคอก			
ไถเตรียมหลุม ขนาด 1.00 x1.00 x1.00 เมตร	16	11.0	
ไม่รองก้นหลุมด้วยปุ๋ยคอก			
ไถเตรียมหลุม ขนาด 0.50 x 0.50 x 0.50 เมตร	24	16.4	
ไม่รองก้นหลุมด้วยปุ๋ยคอก			
ไถ ไม่เตรียมหลุมปลูก	17	11.6	
รูปแบบการปลูก			
ปลูกมะม่วงแก้วอย่างเดี่ยว	79	54.1	
ปลูกพีชอื่นแซมระหว่างแถว ได้แก่	67	45.9	

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

		n=146				
ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	\bar{x}	S.D.
จำนวนต้นไม้ปลูก (ต้น)			12	150	30.32	18.12
น้อยกว่า 25	19	13.0				
25-30	102	69.9				
มากกว่า 30	25	17.1				
การปฏิบัติรักษาต้นมะม่วงแก้วในช่วงฤดูแล้ง						
รดน้ำอาทิตย์ละ 1 ครั้ง		64	43.8			
ใช้วัสดุคลุมดินให้หนาๆ กันความชุ่มชื้น		82	56.2			
การใส่ปุ๋ยเคมีในระยะปีแรก						
ไม่ใส่		8	5.5			
ใส่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) n=138		138	94.5			
ปุ๋ยคอก		116	84.0			
ปุ๋ยอินทรีย์		53	38.4			
ปุ๋ยหมัก		18	13.0			
ปุ๋ยเคมี (ระบุสูตร) 15-15-15		89	64.4			
การใส่ปุ๋ยในระยะที่มะม่วงแก้วให้ผลผลิตแล้ว ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา n=138						
ใส่ทุกปี		92	66.7			
ใส่ปีเว้นปี		26	18.8			
ไม่มีการใส่เลย		20	14.5			
วิธีการใส่ปุ๋ย n=138						
ใส่ครั้งเดียว		86	62.3			
แบ่งใส่ 2 ครั้ง		52	37.7			
(หลังเก็บเกี่ยว - ก่อนออกดอก)						

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	\bar{x}	S.D.
n=146						
การคำนวณปริมาณปุ๋ยเคมีที่ใช้ต่อต้น n=138						
ไม่มีการคำนวณ ใส่เท่าที่มี	82	59.4				
คำนวณ โดยยึดอายุต้นมะม่วงเป็นหลัก	35	25.4				
คำนวณ โดยยึดทรงพุ่มเป็นเกณฑ์	21	15.2				
การกำจัดวัชพืช						
ไม่มี	31	21.2				
มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) n=115	115	78.8				
ใช้แรงงานคนดายหญ้า	80	54.8				
ใช้แรงงานคนและสารเคมี	21	8.2				
สารสารเคมี	11	7.5				
ใช้เครื่องตัดหญ้า	68	46.6				
ใช้รถไถเดินตาม	39	26.7				
การปลูกพืชคลุมดิน	4	2.7				
ใช้วัสดุคลุมดิน	9	6.2				
การปลูกพืชแซมระหว่างต้น	13	8.9				
โรคมะม่วงที่สำคัญที่ระบาดมากที่สุดในปี 2551						
ไม่มี	46	31.5				
มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	100	68.5				
โรคแอนแทรกคโนส	57	57.0				
โรคราดำ	64	64.0				
โรคยางไหล	39	39.0				

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	\bar{x}	S.D.
n=146						
วิธีการป้องกันกำจัดโรค						
ไม่มี	69	47.3				
มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	77	52.7				
ป้องกันโดยการตัดแต่งกิ่ง	45	58.4				
รักษาโดยการพ่นสารเคมี	32	41.6				
แมลงศัตรูมะม่วงที่ระบาดมากที่สุดในปี 2551						
ไม่มี	39	26.7				
มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	107	73.3				
แมลงค่อมทอง	33	30.8				
ด้วงกรีดใบ	24	22.4				
เพลี้ยไฟ	54	50.4				
เพลี้ยจักจั่นมะม่วง	83	77.5				
แมลงวันทอง	64	59.8				
ด้วงเจาะลำต้น	43	40.2				
การตัดแต่งกิ่ง						
ตัดแต่งทุกปี	58	39.7				
ตัดแต่งบางปี	51	35.0				
ไม่มีการตัดแต่ง	37	25.3				
กรรมวิธีเร่ง / ควบคุม/ช่วยเหลือในการทำให้มะม่วงออกดอก						
ไม่มี	94	64.4				
มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) n=52	52	35.6				

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	\bar{x}	S.D.
มีการรวมวันเพื่อเร่งการออกดอก	12	23.0				
การควั่น/รัดกิ่ง	8	15.3				
ฮอร์โมนที่ใช้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) n=38						
ฮอร์โมนเอทฟิลินหรืออิธิฟอน	2	5.3				
ฮอร์โมน จี 103	12	31.6				
หรือ จิบเบอเรลลิกแอซิค						
โพแทสเซียมไนเตรท	34	89.4				
หรือไทโอยูเรีย						
วิธีการเก็บเกี่ยวผลผลิตมะม่วง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
สอยด้วยตะกร้อ	142	97.3				
ขึ้นข่มต้นไม่มีวัสดุรองรับ	31	21.2				
ขึ้นข่มต้น แต่ใช้วัสดุรองรับผลกันซ้ำ	17	11.6				
การผลิตมะม่วงแก้วนอกฤดูในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา (ต้น)						
ไม่มี	116	79.5				
มีการผลิต	30	20.5				
จำนวนต้นที่ผลิตนอกฤดู (n=30)						
น้อยกว่า 100 ต้น	4	13.3				
100-150 ต้น	18	60.0				
มากกว่า 150 ต้น	8	26.7				

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n=146

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	\bar{x}	S.D.
วิธีการแปรรูปมะม่วงแก้ว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
การดองเค็ม	70	47.9				
การกวน	43	29.5				
การแช่ส้ม	7	4.8				
การอบแห้ง	9	6.2				
เทคนิคการแปรรูปมะม่วงแก้ว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
การคัดเกรดก่อนแปรรูป	37	25.3				
เก็บผลผลิตแล้วแปรรูปทันที	70	47.9				
การเพิ่มกลิ่นและสีส้ม	3	2.1				
เพิ่มรสชาติของมะม่วงที่แปรรูป	14	9.6				
อายุการเก็บเกี่ยว	22	15.1				
วิธีการจำหน่ายมะม่วงแก้ว						
เหมาะสมให้กับพ่อค้าที่มาติดต่อ	106	72.6				
นำไปขายเองที่จุดรับซื้อ	39	26.7				
นำไปขายที่โรงคองโดยตรง	1	0.7				
ตลาดจำหน่ายผลิตภัณฑ์มะม่วงแก้ว						
ตลาดในหมู่บ้าน	37	25.3				
ตลาดในตำบล	43	29.5				
ตลาดในจังหวัด	64	43.8				

จากตารางที่ 4.4 สภาพการผลิต การแปรรูปและการตลาดมะม่วงแก้ว ปรากฏผล
ดังนี้

1. **ลักษณะการปลูกมะม่วงแก้ว** จากการศึกษา พบว่าเกษตรกรร้อยละ 65.1 ลักษณะการปลูกมะม่วงแก้วปลูกแบบเป็นสวน รองลงไป ร้อยละ 19.9 ลักษณะการปลูกมะม่วงแก้วปลูกแบบหัวไร่ปลายนา และร้อยละ 15.1 ลักษณะการปลูกมะม่วงแก้วปลูกแบบสวนหลังบ้าน

2. **สภาพสวนมะม่วงแก้ว** จากการศึกษา พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 59.6 สภาพสวนมะม่วงแก้วของเกษตรกรเป็นที่ราบเรียบรองลงไป ร้อยละ 39.7 สภาพสวนมะม่วงแก้วเป็นที่ดอน และร้อยละ 0.7 สภาพสวนมะม่วงแก้วเป็นที่ลุ่ม

3. **ลักษณะดินที่ปลูก** จากการศึกษาพบว่าเกษตรกร ร้อยละ 65.1 ลักษณะดินที่ปลูกเป็นดินร่วนปนทราย รองลงไปร้อยละ 17.1 ลักษณะดินที่ปลูก เป็นดินร่วน ร้อยละ 7.5 ลักษณะดินที่ปลูก เป็นดินทราย ร้อยละ 6.2 ดินเหนียว และร้อยละ 4.1 ดินลูกรัง

4. **สภาพน้ำ จากการศึกษา** พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 52.7 สภาพน้ำพื้นที่นอกเขตชลประทานไม่มีแหล่งน้ำอาศัยน้ำฝน รองลงไป ร้อยละ 24.0 สภาพน้ำพื้นที่เขตชลประทานและร้อยละ 23.3 เป็นพื้นที่นอกเขตชลประทานใกล้แหล่งน้ำธรรมชาติอาศัยน้ำฝน

5. **พันธุ์มะม่วงแก้วที่เกษตรกรปลูก** จากการศึกษา พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 76.0 ปลูกมะม่วงแก้วพันธุ์แก้วเขียว ร้อยละ 12.3 รองลงไป ปลูกพันธุ์แก้วขาว ร้อยละ 4.1 ปลูกพันธุ์แก้วดำ และ ร้อยละ 1.4 ปลูกพันธุ์แก้วจุก

6. **วิธีการปลูก จากการศึกษา** พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 45.2 วิธีการปลูกของเกษตรกรปลูกด้วยกิ่งทาบ รองลงไป ร้อยละ 26.0 ปลูกด้วยต้นเพาะเมล็ดไม่เสียบยอด ร้อยละ 15.1 ปลูกด้วยต้นต่อเพาะเมล็ดแล้วปลี่ยนยอดพันธุ์ดี และร้อยละ 13.7 ปลูกด้วยกิ่งตอน

7. **การเตรียมดินปลูกมะม่วง** จากการศึกษา พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 52.1 ไถเตรียมหลุมขนาด 0.50x0.50x0.50 เมตร รองลงไป รองกันหลุมด้วยปุ๋ยคอก ร้อยละ 16.4 ไถเตรียมหลุมขนาด 0.50x0.50x0.50 เมตร ไม่รองกันหลุมด้วยปุ๋ยคอก ร้อยละ 11.6 0.50x0.50x 0.50 เมตร ไถไม่รองกันหลุมด้วยปุ๋ยคอก ร้อยละ 11.0 ไถเตรียมหลุม ขนาด 1.00x1.00x1.00x1.00 เมตร ไถไม่รองกันหลุมด้วยปุ๋ยคอก และร้อยละ 8.9 ไถเตรียมหลุม ขนาด 1.00x1.00x1.00x1.00 เมตรรองกันหลุมด้วยปุ๋ยคอก

8. **รูปแบบการปลูก** จากการศึกษา พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 54.1 รูปแบบการปลูกมะม่วงแก้วอย่างเดี่ยว และร้อยละ 45.9 รูปแบบการปลูกพืชอื่นแซมระหว่างแถวมะม่วง

9. จำนวนต้นที่ปลูก จากการศึกษา พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 69.9 จำนวนต้นที่ปลูก ระหว่าง 25-30 ต้น รองลงไป ร้อยละ 17.1 จำนวนต้นที่ปลูกมากกว่า 25 ต้น ร้อยละ 13.0 จำนวนต้นที่ปลูกน้อยกว่า 25 ต้น เฉลี่ย 30.32 ต้น

10. การปฏิบัติมะม่วงแก้วในช่วงฤดูแล้ง จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 56.2 การปฏิบัติมะม่วงแก้วในช่วงฤดูแล้งใช้วัสดุคลุมดินให้หนาๆ กันความชื้นและร้อยละ 43.8 การปฏิบัติมะม่วงแก้วในช่วงฤดูแล้งรดน้ำอาทิตย์ละ 1 ครั้ง

11. การใส่ปุ๋ยเคมีในระยะปีแรก จากการศึกษา พบว่าเกษตรกรใส่ปุ๋ยเคมีในระยะปีแรก ร้อยละ 94.5 มีการใส่ปุ๋ย รองลงไป ร้อยละ 84.0 มีการใส่ปุ๋ยคอก ร้อยละ 64.4 ใส่ปุ๋ยเคมี ร้อยละ 38.4 ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ร้อยละ 13.0 ใส่ปุ๋ยหมัก และร้อยละ 5.5 ไม่มีการใส่ปุ๋ย

12. การใส่ปุ๋ยในระยะแรกที่มะม่วงแก้วให้ผลผลิตแล้วในช่วง 3 ปี ที่ผ่านมา จากการศึกษา พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 66.7 การใส่ปุ๋ยในระยะแรกที่มะม่วงแก้วให้ผลผลิตแล้ว ในช่วง 3 ปี ที่ผ่านมา มีการใส่ทุกปีรองลงไป ร้อยละ 18.8 ใส่เว้นปี และร้อยละ 14.5 ไม่มีการใส่เลย

13. วิธีการใส่ปุ๋ย จากการศึกษา พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 62.3 ใส่ครั้งเดียวและร้อยละ 37.7 แบ่งใส่ สองครั้ง. ใส่ก่อนเก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว

14. การคำนวณปริมาณปุ๋ยเคมีที่ใส่ต่อต้น จากการศึกษา พบว่าเกษตรกรร้อยละ 59.4 ไม่มีการคำนวณ ใส่เท่าที่มี รองลงไป ร้อยละ 25.4 คำนวณโดยยึดอายุต้นมะม่วงเป็นหลักและร้อยละ 15.2 คำนวณ โดยยึดทรงพุ่มเป็นเกณฑ์

15. การกำจัดวัชพืช จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรร้อยละ 78.8 มีการกำจัดวัชพืช รองลงไป ร้อยละ 54.8 ใช้แรงงานคนคายนหญ้า ร้อยละ 46.6 ใช้เครื่องตัดหญ้า ร้อยละ 26.7 ใช้รถไถเดินตาม ร้อยละ 21.2 ไม่มีการกำจัดวัชพืชเลย ร้อยละ 8.2 ใช้แรงงานคนและสารเคมี ร้อยละ 8.9 การปลูกพืชแซมระหว่างต้น ร้อยละ 7.5 มีการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช ร้อยละ 6.2 ใช้วัสดุคลุมดิน และร้อยละ 2.7 การปลูกพืชคลุมดิน

16. โรคมะม่วงที่ระบาดมากที่สุด จากการศึกษา พบว่าในสวนมะม่วงแก้วของเกษตรกร ร้อยละ 68.5 มีโรคราบาด รองลงไป ร้อยละ 64.0 โรคราบาดโรคราดำ รองลงมา ร้อยละ 57.0 โรคแอนแทรคโนส และร้อยละ 39.0 โรคยางไหล

17. วิธีการป้องกันกำจัดโรค จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรร้อยละ 52.7 มีการป้องกันกำจัดโรค รองลงไป ร้อยละ 58.4 ป้องกันกำจัดโรคการตัดแต่งกิ่ง ร้อยละ 47.3 ไม่มีการป้องกันกำจัดโรค และร้อยละ 41.6 ป้องกันกำจัดโรคโดยการพ่นสารเคมี

18. แผลงศัตรูมะม่วงที่ระบาดมากที่สุดในปี 2551 จากการศึกษา พบว่าเกษตรกรร้อยละ 26.7 ไม่มีการระบาด รองลงไปร้อยละ 73.3 มีการระบาด

มีการระบาด ร้อยละ 77.5 แผลงศัตรูมะม่วงที่ระบาด คือ เพลี้ยจักจั่นมะม่วง รองลงไป ร้อยละ 59.8 แผลงวันทอง ร้อยละ 50.4 เพลี้ยไฟ ร้อยละ 40.2 ตัวงเจาะลำต้น ร้อยละ 30.8 แผลงค่อมทองและร้อยละ 22.4 ระบาดด้วงกรีดใบ

19. การตัดแต่งกิ่ง จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรมีการตัดแต่ง ร้อยละ 39.7 ตัดแต่งทุกปี รองลงไป ร้อยละ 35.0 ตัดแต่งบางปี และร้อยละ 25.3 ไม่มีการตัดแต่ง

20. กรรมวิธีควบคุมช่วยเหลือในการทำให้มะม่วงออกดอก จากการศึกษาพบว่า เกษตรกร ร้อยละ 64.4 ไม่ใช้กรรมวิธีทำให้มะม่วงออกดอก รองลงไปร้อยละ 35.6 มีการใช้กรรมวิธีทำให้มะม่วงออกดอก ร้อยละ 73.0 มีการใช้ฮอร์โมน ร้อยละ 23.0 มีการรมควันเร่งให้มะม่วงออกดอก และร้อยละ 15.3 มีการควั่น/ริดกิ่ง

21. ฮอร์โมนที่ใช้ จากการศึกษา พบว่า เกษตรกร 38 คน ร้อยละ 89.4 ใช้ฮอร์โมนโพแทสเซียมไนเตรท หรือ ไทโอยูเรีย รองลงไปร้อยละ 31.6 ใช้ฮอร์โมนจี 103 หรือจิบเบอเรลลิกแอซิก และ ร้อยละ 5.3 ใช้ฮอร์โมนเอทพิลิน หรืออิธิฟอน

22. วิธีการเก็บเกี่ยวผลผลิตมะม่วง จากการศึกษา พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 97.3 เก็บเกี่ยวผลผลิตมะม่วงสอยด้วยตระกร้อ รองลงไป ร้อยละ 21.2 ขึ้นข่มต้น ไม่มีวัสดุรองและร้อยละ 11.6 ขึ้นข่มต้น แต่ใช้วัสดุรองรับผล

23. การผลิตมะม่วงนอกฤดูในรอบ 3 ปี ที่ผ่านมาจากการศึกษา พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 79.5 ไม่มีการผลิตนอกฤดู และร้อยละ 20.5 มีการผลิตนอกฤดู

24. จำนวนต้นที่ผลิตมะม่วงนอกฤดู จากการศึกษา พบว่าเกษตรกร 30 คน ร้อยละ 60.0 จำนวนต้นที่ผลิตนอกฤดูระหว่าง 100-150 ต้น รองลงไป ร้อยละ 26.7 ผลิตนอกฤดู มากกว่า 150 ต้น และร้อยละ 13.3 ผลิตนอกฤดูน้อยกว่า 100 ต้น

25. วิธีการแปรรูปมะม่วงแก้ว จากการศึกษา พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 47.9 มีการคองเค็ม รองลงไปร้อยละ 29.5 มีการกวน ร้อยละ 6.2 การอบแห้ง และร้อยละ 4.8 การแช่ส้ม

26. เทคนิคการแปรรูปมะม่วงแก้ว จากการศึกษา พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 47.9 เก็บผลผลิตแล้วแปรรูปทันที รองลงไปร้อยละ 25.3 คัดเกรดก่อนแปรรูปทันทีร้อยละ 15.1 นับอายุการเก็บเกี่ยว ร้อยละ 9.6 เพิ่มรสชาติของมะม่วงที่แปรรูป และร้อยละ 2.1 การเพิ่มกลิ่นและสีส้ม

27. วิธีการจำหน่ายมะม่วงแก้ว จากการศึกษา พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 72.6 เหมาสวนให้พ่อค้าที่มาติดต่อรองลงไปร้อยละ 26.7 นำไปขายเองที่จตุรัสซื่อและ ร้อยละ 0.7 นำไปขายที่โรงคอง

28. ตลาดจำหน่ายผลิตภัณฑ์มะม่วงแก้ว จากการศึกษา พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 43.8 ขายตลาดในจังหวัด รองลงไปร้อยละ 29.5 ขายในตำบล ร้อยละ 25.3 ขายในตลาดหมู่บ้าน และร้อยละ 1.4 ส่งขายตลาดต่างประเทศ

ตอนที่ 3 ความต้องการความรู้เพื่อปรับปรุงระบบการผลิต การแปรรูป และการตลาดมะม่วงแก้ว

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการความรู้เพื่อปรับปรุงระบบการผลิต การแปรรูป และการตลาดมะม่วงแก้วของเกษตรกร ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการแปรความหมาย และการจัดอันดับ ดังปรากฏผลใน ตารางที่ 4.5-4.7

ตารางที่ 4.5 ด้านการผลิตของเกษตรกร

n = 146

ประเด็น	ระดับความรู้ที่ต้องการ								\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
	มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่ต้องการ					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ด้านการผลิต												
1.การดูแลรักษาระหว่าง มะม่วงออกดอกและติดผล	99	67.8	29	19.9	17	11.6	1	0.7	2.55	0.73	มาก	1
2. GAP มะม่วง	93	63.7	39	269.7	14	9.6	-	-	2.54	0.67	มาก	2
3. การใช้ปุ๋ยเร่งดอก	95	65.1	34	23.3	16	11.0	1	0.7	2.53	0.72	มาก	3
4. การปรับปรุงบำรุงดิน	85	8.2	50	43.2	11	7.5	-	-	2.51	0.64	มาก	4
5. Q – Shop	92	63.0	35	24.0	19	13.0	-	-	2.50	0.72	มาก	5
6. การดูแลรักษามะม่วง	83	56.8	51	34.9	11	7.5	1	0.7	2.48	0.67	มาก	6
7. การใช้ปุ๋ยก่อนออกดอก	86	58.9	41	28.1	17	11.6	2	1.4	2.45	0.75	มาก	7
8. การตัดแต่งกิ่ง	79	54.1	49	33.6	18	12.3	-	-	2.42	0.70	มาก	8
9. วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว	77	52.7	53	36.3	15	10.3	1	0.7	2.41	0.70	มาก	9
10. การเก็บเกี่ยวช่วงที่เหมาะสม	75	51.4	55	37.7	16	11.0	-	-	2.40	0.68	มาก	10

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

n = 146

ประเด็น	ระดับความรู้ที่ต้องการ								\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
	มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่ต้องการ					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
11. การคัดกรองมะม่วง	73.	50.0	58	39.7	13	8.9	2	1.4	2.38	0.71	มาก	11
12. การปลูกมะม่วง	80	54.8	43	29.5	19	13.0	4	2.7	2.36	0.81	มาก	12
13. การใช้ปุ๋ยอินทรีย์	-	-	66	45.2	63	43.2	17	11.6	2.34	0.68	มาก	13
14. การให้น้ำ	74	54.7	48	32.9	24	16.4	-	-	2.34	0.75	มาก	13
15.การใช้สารเคมีป้องกันกำจัด โรค	58	39.7	57	39.0	24	16.4	7	4.8	2.14	0.86	กลาง	15
16.การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลง	57	39.0	56	38.4	26	17.8	7	4.8	2.12	.87	กลาง	16
17.การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืช	56	38.4	48	32.9	34	23.3	8	5.5	2.04	.92	กลาง	17
รวมเฉลี่ย									2.38		มาก	

\bar{X} = Weighted mean score (ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย) เกณฑ์ประเมินค่า

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.34-3.00 หมายถึงระดับความรู้ที่ต้องการมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.67-2.33 หมายถึงระดับความรู้ที่ต้องการปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.66 หมายถึงระดับความรู้ที่ต้องการน้อย

จากตารางที่ 4.5 ด้านการผลิตมะม่วงแก้วของเกษตรกร ดังมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านการผลิต จากการศึกษา ความต้องการความรู้ด้านการผลิต จำนวน 17 ประเด็น พบว่า เกษตรกรมีความต้องการความรู้ด้านการผลิตในระดับมาก ($\bar{X}=2.38$) และเมื่อพิจารณา ความต้องการความรู้เพื่อปรับปรุงด้านการผลิต แต่ละประเด็นพบว่า เกษตรกรมีความต้องการความรู้ ด้านการผลิตในระดับมาก จำนวน 14 ประเด็น ได้แก่ การดูแลรักษาช่วงมะม่วงออกดอกและติดผล GAP มะม่วง การใช้ปุ๋ยเร่งดอก ปรับปรุงบำรุงดิน Q-SHOP การดูแลรักษามะม่วง การใส่ปุ๋ย ก่อนออกดอก การตัดเกรด วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวช่วงอายุที่เหมาะสม การตัด เกรดมะม่วง การปลูกมะม่วง และการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ การให้น้ำ ($\bar{X}=2.55, 2.54, 2.53, 2.51, 2.50, 2.48, 2.45, 2.42, 2.41, 2.40, 2.38, 2.36, 2.34$, และ 2.34 ตามลำดับ) และต้องการความรู้ด้านการผลิตในระดับ ปานกลาง จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรค การใช้สารเคมีป้องกันกำจัด แมลง และการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืช ($\bar{X} = 2.14, 2.12$ และ 2.04 ตามลำดับ)

ด้านการผลิต จากการศึกษา พบว่า เกษตรกร จำนวน 47 ราย ไม่ต้องการความรู้ ด้านการผลิต จำนวน 11 ประเด็น ได้แก่ การดูแลรักษาระหว่างมะม่วงออกดอกและติดผล การใช้ ปุ๋ยเร่งดอก การดูแลรักษามะม่วง การใส่ปุ๋ยก่อนออกดอก วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว การตัดเกรด มะม่วง การปลูกมะม่วง การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรค การใช้สารเคมีป้องกัน กำจัดแมลง การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืช (ร้อยละ=0.7, 0.7, 0.7, 1.4, 0.7, 1.4, 2.7, 11.6, 4.8, 4.8 และ 5.5 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.6 ด้านการแปรรูปของเกษตรกร

n = 146

ประเด็น	ระดับความรู้ที่ต้องการ								\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
	มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่ต้องการ					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ด้านการแปรรูป												
1. เทคนิคการดองมะม่วง	72	49.3	56	38.4	12	8.2	6	4.1	2.70	1.81	มาก	1
2. มาตรฐานผลิตภัณฑ์สินค้า	67	45.9	53	36.3	30	20.5	9	6.2	2.04	0.91	ปานกลาง	2
3. การทำมะม่วงกวน	49	33.6	71	48.6	18	12.3	8	5.5	2.10	0.82	ปานกลาง	3
4. การทำมะม่วงอบแห้ง	54	37.0	56	38.4	28	19.2	8	5.5	2.07	0.88	ปานกลาง	4
5. การทำมะม่วงแช่อิ่ม	45	30.8	74	50.7	19	13.0	8	5.5	2.07	0.81	ปานกลาง	4
6. การทำมะม่วงแช่อิ่มตากแห้ง	48	32.9	64	43.8	27	18.5	7	4.8	2.05	0.84	ปานกลาง	6
7. การทำแยมมะม่วง	43	29.5	60	41.1	34	23.3	9	6.2	1.94	0.88	ปานกลาง	7
8. การทำน้ำมะม่วง	45	30.8	60	41.1	27	18.5	14	9.6	1.93	0.94	ปานกลาง	8
9. การบรรจุภัณฑ์	54	37.0	53	36.36	30	20.5	9	6.2	2.04	0.91	ปานกลาง	9
10. การทำมะม่วงสุกในน้ำเชื่อม	40	27.4	59	40.4	39	26.7	8	5.5	1.90	0.87	ปานกลาง	10
11. การทำมะม่วงแผ่น	32	21.9	74	50.7	30	20.5	10	6.8	1.88	0.83	ปานกลาง	11

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

n = 146

ประเด็น	ระดับความรู้ที่ต้องการ								\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
	มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่ต้องการ					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
12. การทำไอศกรีมมะม่วง	37	25.3	57	39.0	39	26.7	13	8.9	1.81	0.92	ปานกลาง	12
13. มะม่วงบรรจุกระป๋อง	31	21.2	57	39.0	49	33.6	9	6.2	1.75	0.86	ปานกลาง	13
14. มะม่วงระเหยน้ำ	27	18.5	64	43.8	44	30.1	11	7.5	1.73	0.85	ปานกลาง	14
15. มะม่วงแช่แข็ง	19	13.0	65	44.5	54	37.0	8	5.5	1.65	0.78	น้อย	15
รวมเฉลี่ย									1.98		กลาง	

\bar{X} = Weighted mean score (ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย) เกณฑ์ประเมินค่า

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.34-3.00 หมายถึงระดับความรู้ที่ต้องการมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.67-2.3 หมายถึงระดับความรู้ที่ต้องการปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.66 หมายถึงระดับความรู้ที่ต้องการน้อย

จากตารางที่ 4.6 ด้านการแปรรูปมะม่วงแก้วของเกษตรกร ดังมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านการแปรรูป จากการศึกษา ประเด็นความต้องการความรู้ด้านการปรับปรุงการแปรรูปจำนวน 15 ประเด็น พบว่า เกษตรกรมีความต้องการด้านการแปรรูปอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.98$) และ เมื่อแยกพิจารณารายประเด็น ปรากฏว่าเกษตรกรมีความต้องการความรู้ด้านการแปรรูปในระดับมาก รวม 1 ประเด็น ได้แก่ เทคนิคการดองมะม่วง ($\bar{X} = 2.7$) มีเกษตรกรต้องการความรู้ในระดับปานกลาง จำนวน 13 ประเด็น ได้แก่ มาตรฐานผลิตภัณฑ์สินค้า การทำมะม่วงกวน การทำมะม่วงอบแห้ง การทำมะม่วงแช่อิ่ม การทำมะม่วงแช่อิ่มตากแห้ง การทำแยมมะม่วง การทำน้ำมะม่วง การบรรจุภัณฑ์ การทำมะม่วงสุกในน้ำเชื่อม การทำมะม่วงแผ่น การทำไอศกรีมมะม่วง มะม่วงบรรจุกระป๋อง และมะม่วงระเหยน้ำ ($\bar{X} = 2.04, 2.10, 2.07, 2.07, 2.05, 1.94, 1.93, 1.04, 1.90, 1.88$ และ $1.81, 1.75, 1.73$ ตามลำดับ) ต้องการความรู้ด้านการปรับปรุงการแปรรูปในมะม่วงแก้วระดับน้อย จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ มะม่วงแช่แข็ง ($\bar{X} = 1.65$)

ด้านการแปรรูป จากการศึกษา พบว่าเกษตรกร จำนวน 137 ราย ไม่ต้องการความรู้ด้านการแปรรูป จำนวน 15 ประเด็น ได้แก่เทคนิคการดองมะม่วง มาตรฐานผลิตภัณฑ์สินค้า การทำมะม่วงกวน การทำมะม่วงอบแห้ง การทำมะม่วงแช่อิ่ม การทำมะม่วงแช่อิ่มตากแห้ง การทำแยมมะม่วง การทำน้ำมะม่วง การบรรจุภัณฑ์ การทำมะม่วงสุกในน้ำเชื่อม การทำมะม่วงแผ่น การทำไอศกรีมมะม่วง มะม่วงบรรจุกระป๋อง มะม่วงระเหยน้ำ และมะม่วงแช่แข็ง (ร้อยละ = 4.1, 6.2, 5.5, 5.5, 5.5, 4.8, 6.2, 9.6, 6.2, 5.5, 6.8, 8.9, 6.2, 7 และ 5.5 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.7 ด้านการตลาดมะม่วงแก้วของเกษตรกร

n = 146

ประเด็น	ระดับความรู้ที่ต้องการ								\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
	มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่ต้องการ					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ด้านการตลาด												
1. การกำหนดราคา	100	68.5	36	24.7	9	6.2	1	0.7	2.61	0.64	มาก	1
2. แหล่งรับซื้อผลผลิตมะม่วง	97	66.4	32	21.9	15	10.3	2	1.4	2.53	0.74	มาก	2
3. แหล่งเงินทุน	86	58.9	48	32.9	11	7.5	1	0.7	2.50	0.67	มาก	3
4. การจัดตั้งกลุ่มผู้ค้ามะม่วง	75	51.4	58	39.7	12	8.2	1	0.7	2.42	0.74	มาก	4
5. การขนส่ง	61	41.8	65	44.5	19	13	1	0.7	2.27	0.71	กลาง	5
6. สต็อกสินค้าและการจัดเก็บ	59	40.4	61	41.8	15	17.1	1	0.7	2.22	0.75	กลาง	6
7. การประชาสัมพันธ์ (ทีวี,วิทยุ)	59	40.4	56	38.4	30	20.5	1	0.7	2.18	0.78	กลาง	7
8 .การโฆษณา (ทีวี, แผ่นพับ แผ่นปลิว, หนังสือพิมพ์)	51	34.9	57	39.0	37	25.3	1	0.7	2.08	0.79	กลาง	8
รวมเฉลี่ย										2.35	มาก	

\bar{X} = Weighted mean score (ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย) เกณฑ์ประเมินค่า

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.34-3.00 หมายถึงระดับความรู้ที่ต้องการมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.67-2.3 หมายถึงระดับความรู้ที่ต้องการปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.66 หมายถึงระดับความรู้ที่ต้องการน้อย

จากตารางที่ 4.6 ด้านตลาดมะม่วงแก้วของเกษตรกร ดังมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านการตลาด จากการศึกษา ประเด็น ความต้องการความรู้ด้านการตลาด จำนวน 8 ประเด็น พบว่า เกษตรกรมีความต้องการความรู้ด้านการตลาดในระดับมาก ($\bar{X}=2.35$) แต่เมื่อแยกพิจารณารายประเด็น ปรากฏว่าเกษตรกรมีความต้องการความรู้ด้านการตลาดในระดับมาก จำนวน 4 ประเด็น ได้แก่ กำหนดราคา แหล่งรับซื้อผลผลิตมะม่วง แหล่งเงินทุน การจัดตั้งกลุ่มผู้ค้ามะม่วง ($\bar{X}=2.61, 2.53, 2.50$ และ 2.42 ตามลำดับ) และต้องการความรู้ด้านการตลาดในระดับปานกลาง จำนวน 4 ประเด็น ได้แก่ การขนส่ง สต็อกสินค้าและการจัดเก็บ และการประชาสัมพันธ์ (ทีวี วิทยุ) การโฆษณา (ทีวี แผ่นพับ แผ่นปลิว หนังสือพิมพ์) ($\bar{X}=2.27, 2.22, 2.18$ และ 2.08 ตามลำดับ)

ด้านการตลาด จากการศึกษา พบว่า เกษตรกร 9 ราย ไม่ต้องการความรู้ด้านการตลาด จำนวน 8 ประเด็น ไม่มีความต้องการความรู้ด้านการตลาด ประเด็น การกำหนดราคา แหล่งรับซื้อผลผลิตมะม่วง แหล่งเงินทุน การจัดตั้งกลุ่มผู้ค้ามะม่วง การขนส่ง สต็อกสินค้าและการจัดเก็บ การประชาสัมพันธ์ (ทีวี, วิทยุ) และการโฆษณา (ทีวี, แผ่นพับ, แผ่นปลิว, หนังสือพิมพ์) (ร้อยละ = 0.7, 1.4, 0.7, 0.7, 0.7, 0.7, 0.7 และ 0.7 ตามลำดับ)

ตอนที่ 4 ปัญหา และข้อเสนอแนะในการผลิต การแปรรูป และการตลาดมะม่วงแก้ว ของเกษตรกร

ตารางที่ 4.8 ด้านปัญหาและข้อเสนอแนะ

n = 146

ประเด็น	ระดับปัญหา								\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
	มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่มีปัญหา					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ประเด็นปัญหา												
1.เงินทุน	83	56.8	49	33.6	13	8.9	1	0.7	2.47	0.69	มาก	1
2.การตลาด	84	57.5	45	30.8	13	8.9	4	2.7	2.43	0.77	มาก	2
3.น้ำ	78	53.4	44	30.1	18	12.3	6	4.1	2.33	0.85	ปานกลาง	3
4. ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	66	45.2	61	41.8	18	2.3	1	0.7	2.32	0.71	ปานกลาง	4
5.ความรู้ด้านการผลิต	63	43.2	63	43.2	25	17.1	8	5.5	2.06	0.86	ปานกลาง	5
6. ปุ๋ยอินทรีย์	34	23.3	85	58.2	18	12.3	9	6.2	1.99	0.78	ปานกลาง	6
7.แรงงาน	41	28.1	66	45.2	30	20.5	9	6.2	1.95	0.86	ปานกลาง	7
8.แมลง	45	30.8	58	39.7	32	21.9	11	7.5	1.94	0.91	ปานกลาง	8
9.กิ่งพันธุ์ดี, ต้นตอ	32	21.9	77	52.7	32	21.9	5	3.4	1.93	0.76	ปานกลาง	9
10.โรค	48	32.9	48	32.9	39	26.7	11	7.5	1.91	0.95	ปานกลาง	10

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

n = 146

ประเด็น	ระดับปัญหา								\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
	มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่มีปัญหา					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
11.การผลิตและการแปรรูป	33	22.6	77	52.7	23	15.8	13	8.9	1.89	0.86	ปานกลาง	11
12.การคมนาคม	30	20.5	80	54.8	20	13.7	16	11.0	1.85	0.87	ปานกลาง	12
13. ปุ๋ยเคมี	31	21.2	69	47.3	32	21.9	14	9.6	1.80	0.88	ปานกลาง	13
14.สารเคมี	29	19.9	62	42.5	37	25.3	18	12.3	1.70	0.93	ปานกลาง	14
15.สัตว์ศัตรู ค้างคาว หนู นก	26	17.8	64	43.8	37	25.3	19	13.0	1.66	0.92	น้อย	15
รวมเฉลี่ย									2.02		ปานกลาง	

\bar{X} = Weighted mean score (ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย) เกณฑ์ประเมินค่า

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.34-3.00 หมายถึงระดับปัญหามาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.67-2.3 หมายถึงระดับปัญหาปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.66 หมายถึงระดับปัญหาน้อย

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ด้านปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการผลิต การแปรรูป และการตลาดมะม่วงแก้วของเกษตรกร รายละเอียดดังนี้

1. ด้านเงินทุน จากการศึกษา พบว่า เกษตรกร ($\bar{X}=2.47$) มีปัญหาในระดับมาก เกษตรกรจะได้เงินทุนจาก ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ข้อเสนอแนะรัฐควรสนับสนุนเงินกู้ ดอกเบี้ยต่ำ

2. ด้านการตลาด จากการศึกษา พบว่า เกษตรกร ($\bar{X}=2.43$) มีปัญหาในระดับมาก เกษตรกรจะให้พ่อค้าที่มาติดต่อเหมาสวน ลดขั้นตอนการเก็บเกี่ยว ข้อเสนอแนะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประชุมสัมมนาเทคนิคการขายและ ขบวนการตลาด

3. ด้านน้ำ จากการศึกษาพบว่าเกษตรกร ($\bar{X}=2.33$) มีปัญหาในระดับปานกลาง พื้นที่ปลูกมะม่วงแก้วอยู่นอกเขตชลประทานอาศัยน้ำฝนเป็นส่วนมาก ปัญหาขาดน้ำในช่วงฤดูแล้ง ข้อเสนอแนะรัฐควรมีการสนับสนุนเจาะบ่อน้ำบาดาลและจัดหาแหล่งน้ำให้เกษตรกร

4. ด้านความอุดมสมบูรณ์ของดิน จากการศึกษา พบว่า เกษตรกร ($\bar{X}=2.32$) มีปัญหาในระดับปานกลาง ในด้านความอุดมสมบูรณ์ของดิน ข้อเสนอแนะมีการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ในการปรับปรุงบำรุงดินและจัดตั้งกลุ่มผู้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์

5. ด้านความรู้ด้านการผลิตและการแปรรูป จากการศึกษา พบว่า เกษตรกร ($\bar{X}=2.06$) มีปัญหาในระดับปานกลาง เกษตรกรมีความต้องการเทคนิคการดองเค็มข้อเสนอแนะรัฐควรมีการส่งเสริมแนะนำวิชาการด้านการผลิตแปรรูปมะม่วงแก้ว

6. ด้านการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ จากการศึกษา พบว่า เกษตรกร ($\bar{X}=1.99$) มีปัญหาในระดับปานกลาง เกษตรกรทำปุ๋ยอินทรีย์ ใช้เองข้อเสนอแนะรัฐควรมีการสนับสนุนวัสดุการผลิตปุ๋ย และจัดตั้งกลุ่มผู้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์

7. ด้านแรงงาน จากการศึกษา พบว่า เกษตรกร ($\bar{X}=1.95$) มีปัญหาในระดับปานกลาง เกษตรกรใช้แรงงานภายในครอบครัวมากกว่าการจ้าง ข้อเสนอแนะรัฐควรแนะนำด้านการส่งเสริมการใช้แรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ

8. ด้านแมลง จากการศึกษา พบว่า เกษตรกร ($\bar{X}=1.94$) มีปัญหาในระดับปานกลาง แมลงที่พบพวกเพลี้ยจักจั่น ข้อเสนอแนะรัฐควรมีการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การใช้สารเคมี ป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชที่ถูกต้องและเหมาะสม

9. **ด้านกิ่งพันธุ์และต้นตอ** จากการศึกษา พบว่า เกษตรกร ($\bar{X}=1.93$) มีปัญหาในระดับปานกลาง เกษตรกรขยายพันธุ์โดยการเปลี่ยนยอดพันธุ์ดี บางรายปลูกต่อต่อไม่มีการเปลี่ยนยอด ข้อเสนอแนะรัฐสนับสนุนการใช้พันธุ์ดี และจัดตั้งแปลงขยายพันธุ์

10. **ด้านโรค** จากการศึกษา พบว่าเกษตรกร ($\bar{X}=1.70$) มีปัญหาในระดับปานกลาง ส่วนมากโรคที่พบในสวนมะม่วงแก้ว คือโรคราดำมากที่สุด ข้อเสนอแนะรัฐควรมีการประชาสัมพันธ์การป้องกันโรค และการถ่ายทอดความรู้ด้านโรคของมะม่วง

11. **การเก็บผลผลิต** จากการศึกษา พบว่าเกษตรกร ($\bar{X}=1.89$) มีปัญหาในระดับปานกลาง เกษตรกรใช้ตระกร้อสอยมะม่วงแก้ว ข้อเสนอแนะรัฐควรมีการประชาสัมพันธ์และถ่ายทอดวิทยากรหลังการเก็บเกี่ยวมะม่วง

12. **การคมนาคม** จากการศึกษา พบว่าเกษตรกร ($\bar{X}=1.85$) มีปัญหาในระดับปานกลาง ด้านการขนส่งมะม่วง ขาดพาหนะรถยนต์ที่จะมาขนส่งมะม่วงไปขายที่จตุรัสข้อเสนอแนะรัฐควรมีการส่งเสริมแนะนำวิชาการด้านโลจิสติกส์

13. **ด้านปุ๋ยเคมี** จากการศึกษา พบว่าเกษตรกร ($\bar{X}=1.82$) มีปัญหาในระดับปานกลาง ด้านปุ๋ยราคาแพง รัฐควรสนับสนุนด้านสินเชื่อดอกเบี้ยราคาต่ำ เพราะเกษตรกรจำเป็นที่จะต้องใช้น้ำปุ๋ยเคมีในช่วงเก็บเกี่ยวและก่อนออกดอก โดยแบ่งใส่ 2 ครั้งต่อปี ข้อเสนอแนะรัฐควรมีการสนับสนุนในการถ่ายทอดความรู้และแรงจูงใจในการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกวิธี

14. **ด้านสารเคมี** จากการศึกษา พบว่าเกษตรกร ($\bar{X}=1.70$) มีปัญหาในระดับปานกลาง มีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืชในสวน ข้อเสนอแนะรัฐควรมีการแนะนำให้เกษตรกรปลูกพืชแซมในสวน และมีการประชาสัมพันธ์การใช้สารเคมี

15. **ด้านสัตว์ศัตรู** ค้างคาว หนู นก จากการศึกษา พบว่า เกษตรกร ($\bar{X}=1.66$) มีปัญหาในระดับที่น้อย ปัญหาสัตว์ศัตรู ค้างคาว หนู และนก รบกวนในสวนมะม่วง ข้อเสนอแนะรัฐควรมีการประชาสัมพันธ์การป้องกันแบบผสมผสาน

ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต การแปรรูปและการตลาดมะม่วงแก้ว

ตารางที่ 4.9 แสดงความสัมพันธ์ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน พื้นที่ปลูกมะม่วงแก้ว มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ด้านการผลิต การแปรรูปและการตลาดมะม่วงแก้วของเกษตรกร

ประเด็น	อายุ		ระดับการศึกษา		สมาชิกในครัวเรือน		พื้นที่ปลูกมะม่วงแก้ว	
	สัมประสิทธิ์	Asymp	สัมประสิทธิ์	Asymp	สัมประสิทธิ์	Asymp	สัมประสิทธิ์	Asymp
	สหสัมพันธ์ (r)	.Sig	สหสัมพันธ์ (r)	.Sig	สหสัมพันธ์ (r)	.Sig	สหสัมพันธ์ (r)	.Sig
ด้านการผลิต								
1. การปรับปรุงบำรุงดิน	-.016	.852	.201*	.015	.042	.618	.074	.377
2. การใช้ปุ๋ยอินทรีย์	.068	.416	-.013	.875	-.032	.705	.077	.059
3. การปลูกมะม่วง	-.060	.475	-.047	.570	.218**	.008	-.142	.087
4. การดูแลรักษามะม่วง	.020	.813	-.003	.976	.153	.065*	-.165*	.157
5. การให้น้ำ	-.061	.465	-.048	.568	.069	.409	-.014	.089
6. การตัดแต่งกิ่ง	-.004	.964	-.068	.416	.131	.114	-.035	.673
7. การใช้สารเคมี								
ป้องกันกำจัดแมลง	-.047	.572	-.214**	.099	-.018	.328	.288	.289
8. การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรค	-.160	.205	-.241**	.003	.054	.515	.134	.108
9. การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดพืช	-.146	.079	-.244	.003	.004	.961	.118	.156

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ประเด็น	อายุ		ระดับการศึกษา		สมาชิกในครัวเรือน		พื้นที่ปลูกมะม่วงแก้ว	
	สัมประสิทธิ์	Asymp	สัมประสิทธิ์	Asymp	สัมประสิทธิ์	Asymp	สัมประสิทธิ์	Asymp
	สหสัมพันธ์ (r)	.Sig	สหสัมพันธ์ (r)	.Sig	สหสัมพันธ์ (r)	.Sig	สหสัมพันธ์ (r)	.Sig
10.การดูแลรักษาระหว่าง มะม่วง ออกดอกและติดผล	.003	.073	-.056	.505	.219**	.008	-.004	.967
11. การใช้ปุ๋ยเร่งดอก	.029	.731	-.105	.208	.151	.078	.021	.301
12. การใช้ปุ๋ยก่อนออกดอก	-.051	.538	-.091	.277	.163*	.049	-.035	.675
13.การเก็บเกี่ยวช่วง อายุที่เหมาะสม	-.002	.985	-.165*	.046	.149	.073	-.052	.536
14. วิทยาการหลังการเก็บ	-.036	.668	.127	.127	.091	.277	-.052	.534
15. การคัดเกรดมะม่วง	-.088	.290	-.007	.933	.222**	.007	-.077	.933
16. GAP มะม่วง	-.039	.639	-.026	.760	.122	.143	-.0111	.891
17. Q – Shop	-.091*	.021	.114	.170	.176*	.034	-.042	.744
ด้านการแปรรูป								
1. เทคนิคการดองมะม่วง	.055	.925	-.002	.933	.222**	.007	-.007	.933
2. การทำมะม่วงกวน	.183	.027	-.012	.886	.135	.103	-.185*	.025

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ประเด็น	อายุ		ระดับการศึกษา		สมาชิกในครัวเรือน		พื้นที่ปลูกมะม่วงแก้ว	
	สัมประสิทธิ์	Asymp	สัมประสิทธิ์	Asymp	สัมประสิทธิ์	Asymp	สัมประสิทธิ์	Asymp
	สหสัมพันธ์ (r)	.Sig	สหสัมพันธ์ (r)	.Sig	สหสัมพันธ์ (r)	.Sig	สหสัมพันธ์ (r)	.Sig
3. การทำมะม่วงอบแห้ง	.266	.001	.094	.260	.269**	.001	-.171*	.039
4. การทำน้ำมะม่วง	.132	.133	-.188	.158	.270**	.001	-.079	.344
5. การทำแยมมะม่วง	.206*	.013	-.063	.454	.325**	.000	-.082	.324
6. การทำมะม่วงแช่อิ่ม	.181*	.029	.141	.089	.293**	.000	-.099	.236
7. การทำมะม่วงแช่อิ่มตากแห้ง	.232**	.005	.151	.070	.280**	.001	-.131	.116
8. การทำมะม่วง สุกในน้ำเชื่อม	.240**	.004	.069	.409	.325**	.000	-.120	.149
9. มะม่วงระเหยน้ำ	.157	.059	.060	.473	.295**	.000	.060	.473
10. มะม่วงบรรจุกระป๋อง	.185*	.025	-.039	.637	.221**	.007	.193*	.019
11. มะม่วงแช่แข็ง	.289**	.000	-.002	.984	.250**	.002	.126	.130
12. การทำไอศกรีมมะม่วง	.136	.102	.225**	.006	.321**	.000	.067	.424
13. การทำมะม่วงแผ่น	.103	.217	-.108	.833	.168*	.043	.015	.854
14. การบรรจุภัณฑ์	.176*	.034	.044	.600	.296**	.000	.076	.362
15.มาตรฐานผลิตภัณฑ์สินค้า	.189*	.022	.091	.273	.321*	.026	.076	.753

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ประเด็น	อายุ		ระดับการศึกษา		สมาชิกในครัวเรือน		พื้นที่ปลูกมะม่วงแก้ว	
	สัมประสิทธิ์	Asymp	สัมประสิทธิ์	Asymp	สัมประสิทธิ์	Asymp	สัมประสิทธิ์	Asymp
	สหสัมพันธ์ (r)	.Sig	สหสัมพันธ์ (r)	.Sig	สหสัมพันธ์ (r)	.Sig	สหสัมพันธ์ (r)	.Sig
ด้านการตลาด								
1. แหล่งรับซื้อผลผลิตมะม่วง	.109	.189	-.039	.636	.071	.392	.204*	.014
2. การจัดตั้งกลุ่มผู้ค้ามะม่วง	.018	.827	-.037	.657	.11	.183	.303**	.000
3. แหล่งเงินทุน	-.063	-.447	.000	1.000	.070	.404	.095	.254
4. การกำหนดราคา	-.017	.839	.000	.998	.084	.314	.230**	.005
5. การประชาสัมพันธ์ (ทีวี, วิทยุ)	-.002	.978	-.086	.304	.021	.798	.727**	.001
6. การโฆษณา (ทีวี, แผ่นพับ, แผ่นปลิว, หนังสือพิมพ์)	-.684	.441	-.078	.352	.093	.264	.288**	.000
7. การขนส่ง	-.012	.887	-.193*	.020	.105	.206	.274**	.001
8. สต็อกสินค้าและการจัดเก็บ	.056	.505	-.189*	.022	.161	.053	.209*	.011

หมายเหตุ *มีนัยสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ 0.05

**มีนัยสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ 0.01

เกณฑ์การแปลค่าระดับความสัมพันธ์ (r) บวก และ ลบ ดังนี้

.95-1.00 หมายถึง ระดับความสัมพันธ์สูงยิ่ง 0.80-0.94 หมายถึง ระดับความสัมพันธ์สูง
 .60-0.79 หมายถึง ระดับความสัมพันธ์ปานกลาง 0.40-0.59 หมายถึง ระดับความ
 สัมพันธ์ต่ำ
 0.20-0.39 หมายถึง ระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก 0.00-0.19 หมายถึง ระดับมีความ
 สัมพันธ์ต่ำมากที่สุด

ตอนที่ 6 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4.9 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย เป็นการทดสอบการวิเคราะห์
 ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สมาชิกในครัวเรือน พื้นที่ปลูก
 มะม่วงแก้ว มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้เพื่อกระบวนการผลิต การแปรรูป และ
 การตลาดมะม่วงแก้วของเกษตรกรในระดับใด ผลการทดสอบสมมติฐานนี้ โดยพิจารณาในแต่
 ละประเด็น พบว่า

อายุ มีนัยสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ 0.01 ด้านการแปรรูป ในประเด็นย่อย มะม่วง
 แฉ่งแห้ง เป็นความสัมพันธ์ในทางเดียวกันมีระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r=289, \text{Asymp.Sig} .000$)
 ประเด็นย่อย การทำมะม่วงแช่อิ่มตากแห้ง เป็นความสัมพันธ์กันในทางเดียวกันระดับความสัมพันธ์
 ต่ำมาก ($r = -.232, \text{Asymp.Sig}.005$)

อายุ มีความสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านการผลิต ในประเด็นย่อย Q-SHOP
 เป็นความสัมพันธ์กันในทางตรงกันข้าม และไม่มีระดับความสัมพันธ์ ($r = -.091, \text{Asymp.Sig} .021$)
 ด้านการแปรรูป ในประเด็นย่อย การทำแยมมะม่วง เป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ระดับ
 ความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r = -.206, \text{Asymp.Sig} .013$) ประเด็นย่อย มาตรฐานผลิตภัณฑ์สินค้า เป็น
 ความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน และมีระดับความสัมพันธ์ต่ำมากที่สุด ($r=.189, \text{Asymp.Sig} .022$)
 ประเด็นย่อยการบรรจุกระป๋อง เป็นความสัมพันธ์ในทางเดียวกันและมีระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก
 ที่สุด ($r = -.185, \text{Asymp.Sig}.025$) ประเด็นย่อย การทำมะม่วงแช่อิ่ม เป็นความสัมพันธ์ในทาง
 เดียวกัน และมีระดับความสัมพันธ์ต่ำมากที่สุด ($r = .181, \text{Asymp.Sig} .029$) ประเด็นย่อย การบรรจุ

กันซ์ เป็นความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน และมีระดับความสัมพันธ์ต่ำมากที่สุด ($r = .176$, Asymp. Sig.034)

ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ 0.01 ด้านการผลิตในประเด็นย่อย การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรค เป็นความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้าม และมีระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r = -.214$, Asymp. Sig .003) การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงเป็นความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามและมีระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r = -.214$, Asymp. Sig .009) ด้านการแปรรูป ในประเด็นย่อย การทำไอศกรีม มะม่วง เป็นความสัมพันธ์ ในทิศทางเดียวกันและมีระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r = .225$, Asymp. Sig .006)

ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านการผลิต ในประเด็นย่อย การปรับปรุงดิน เป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และมีระดับความสัมพันธ์ระดับต่ำมาก ($r = .201$, Asymp. Sig .015) ประเด็นย่อย เกี่ยวกับอายุที่เหมาะสม เป็นความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม มีระดับความสัมพันธ์ต่ำมากที่สุด ($r = -.165$ Asymp. Sig .046) ด้านการตลาดในประเด็นย่อย การขนส่งเป็นความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้าม ไม่มีความสัมพันธ์ ($r = .193$, Asymp. Sig .020) และสต็อกสินค้าและการจัดเก็บเป็นความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้าม ไม่มีไม่มีความสัมพันธ์ ($r = .189$, Asymp. Sig .022)

สมาชิกครัวเรือน มีความสัมพันธ์ทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 ด้านการผลิต ในประเด็นย่อย การดูแลรักษาระหว่างมะม่วงออกดอกและติดผลเป็นความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน มีระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r = .219$, Asymp. Sig.008) ประเด็นย่อย การปลูกมะม่วง เป็นความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน มีระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r = .218$, Asymp. Sig =.008) ประเด็นย่อย การคัด เกรดมะม่วง เป็นความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน มีระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก ด้านการแปรรูป ในประเด็นย่อย การทำแยมมะม่วง เป็นความสัมพันธ์ทางเดียวกัน มีระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r = .325$, Asymp. Sig =.000) ในประเด็นย่อย การทำมะม่วงสุกในน้ำเชื่อม เป็นความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน มีระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r = .325$, Asymp. Sig =.000) ประเด็นย่อย มาตรฐานผลิตภัณฑ์สินค้า เป็นความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน มีระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r = .321$, Asymp. Sig =.026) ประเด็นย่อย การบรรจุภัณฑ์ เป็นความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน มีระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r = .296$, Asymp. Sig =.000) ประเด็นย่อย มะม่วงระเหยน้ำ เป็นความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน มีระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก

($r=.295, \text{Asymp.Sig} = .000$) ประเด็นย่อยการทำมะม่วงแช่อิ่ม เป็นความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน มีระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r=.293, \text{Asymp.Sig} = .000$) ประเด็นย่อย การทำมะม่วงแช่อิ่มตากแห้ง เป็นความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน มีระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r=.280, \text{Asymp.Sig} = .001$) ประเด็นย่อย การทำน้ำมะม่วง เป็นความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน มีระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r=.270, \text{Asymp.Sig} = .001$) ประเด็นย่อยการทำมะม่วงแช่อิ่มตากแห้ง เป็นความสัมพันธ์ในทางเดียวกันและมีระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r=.269, \text{Asymp.Sig} = .001$) ประเด็นย่อยการมะม่วงแช่แข็ง เป็นความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน มีระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r=.250, \text{Asymp.Sig} = .002$) ประเด็นย่อยเทคนิคการดองมะม่วง เป็นความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน มีระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r=.222, \text{Asymp.Sig} = .007$) ประเด็นย่อยมะม่วงบรรจุกระป๋องเป็นความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน มีระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r=.221, \text{Asymp.Sig} = .007$)

สมาชิกครัวเรือน มีความสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านการผลิต ในประเด็นย่อยการใช้ปุ๋ยเร่งออกดอก มีความสัมพันธ์ในทางเดียวกันมีระดับความสัมพันธ์ต่ำมากที่สุด ($r = .163, \text{Asymp.Sig} = .049$) ประเด็นด้าน Q-ShOP เป็นความสัมพันธ์ ในทางเดียวกัน มีระดับความสัมพันธ์ต่ำมากที่สุด ($r = .176, \text{Asymp.Sig} = .034$)

พื้นที่ปลูกมะม่วง มีความสัมพันธ์ทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 ด้านการตลาด ประเด็นย่อยการจัดตั้งกลุ่มผู้ค้ามะม่วง เป็นความสัมพันธ์ทางเดียวกันระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r = .303, \text{Asymp.Sig} = .000$) ประเด็นย่อยการโฆษณา (ทีวี แผ่นพับ แผ่นปลิว) เป็นความสัมพันธ์ทางเดียวกันระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r = .288, \text{Asymp.Sig} = .000$) ประเด็นย่อยการขนส่ง เป็นความสัมพันธ์ทางเดียวกันระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r = .274, \text{Asymp.Sig} = .001$) ประเด็นย่อยการประชาสัมพันธ์ (ทีวี,วิทยุ) เป็นความสัมพันธ์ทางเดียวกันระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r = .272, \text{Asymp.Sig} = .001$) ประเด็นย่อย ด้านการกำหนดราคา เป็นความสัมพันธ์ในทางตรงกัน ระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r = -.230, \text{Asymp.Sig} = .005$)

พื้นที่ปลูกมะม่วง มีความสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านการผลิต ในประเด็นย่อยการดูแลรักษามะม่วง เป็นความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้าม มีระดับความสัมพันธ์ต่ำมากที่สุด ($r = -.165, \text{Asymp.Sig} = .157$)

ด้านการแปรรูป ในประเด็นย่อย การแปรรูปมะม่วงบรรจุกระป๋อง เป็นความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน มีระดับความสัมพันธ์ต่ำมากที่สุด ($r=193, \text{Asymp.Sig.019}$) ประเด็นย่อยด้านการทำมะม่วงกวน เป็นความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้าม มีระดับความสัมพันธ์ต่ำมากที่สุด ($r= -.185, \text{Asymp.Sig.025}$) ด้านการทำมะม่วงอบแห้ง เป็นความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้าม ไม่มีระดับความสัมพันธ์ ($r=-.171, \text{Asymp.Sig.039}$) ด้านการตลาด ในประเด็นย่อยสต็อกสินค้า และการจัดเก็บ เป็นความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกัน ระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r=.209, \text{Asymp.Sig.011}$) ประเด็นย่อย แหล่งรับซื้อผลผลิตมะม่วง เป็นความสัมพันธ์ทางเดียว ระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r= .204, \text{Asymp.Sig.014}$)